

Shiv Chhatrapati Shikshan Sanstha's
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

Structure and Curriculum of Four Year Multidisciplinary
Degree (Honors/Research) Programme with Multiple
Entry and Exit option

Undergraduate Programme of Humanities and Social
Sciences

B.A. (Degree) in Marathi

Board of Studies
in
Marathi

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

w. e. f. June, 2023
(In Accordance with NEP-2020)

Review Statement

The NEP Cell reviewed the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** Programme to be effective from the **Academic Year 2023-24**. It was found that, the structure is as per the NEP-2020 guidelines of Govt. of Maharashtra.

Date: 09/08/2023

Place: Latur

NEP CELL
Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)

CERTIFICATE

I hereby certify that the documents attached are the Bonafide copies of the Curriculum of **B. A. (Degree) in Marathi** Programme to be effective from the **Academic Year 2023-24.**

Date: 14/07/2023

Place: Latur

(Prof. Sambhaji Patil)

Chairperson

Board of Studies in Marathi

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur
(Autonomous)
Department of Marathi

Course Type: AEC- I

Course Title: भाषिक कौशल्ये

Course Code: 101MAR1701

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO1. श्रवणाचे महत्त्व व फायदे समजून देणे.
- LO2. चांगल्या संवादाचे महत्त्व आणि उपयोगिता समजून देणे.
- LO3. परिणामकारक बोलणे कसे विकसित करता येईल हे समजून देणे.
- LO4. मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे स्वरूप समजून देणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO1. श्रवणाचे महत्त्व समजून घेणे व श्रवण कौशल्ये विकसित होण्यास मदत होईल.
- CO2. चांगल्या संवादाचे महत्त्व आणि उपयोगितेत वाढ होईल.
- CO3. परिणामकारक आणि प्रभावी बोलणे विकसित होईल.
- CO4. मध्ययुगीन गद्य-पद्याचे स्वरूप समजून समजेल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	श्रवण कौशल्य	8
	१. श्रवणाचे महत्त्व २. श्रवण कौशल्ये: व्याख्या, स्वरूप ३. शब्दांशिवाय श्रवण ४. श्रवणाचे फायदे ५. श्रवणप्रक्रियेतील अडथळे ६. श्रवणक्षमतेचे मूल्यमापन ७. श्रवणकौशल्ये सुधारण्याचे उपाय	
	Unit Outcome: UO1. श्रवणकौशल्ये आत्मसात केल्यामुळे व्यक्तिमत्त्व विकास होण्यास मदत होईल	
II	संवाद-संभाषण कौशल्य	7
	१. संवाद म्हणजे काय ? २. संवादाची गरज ३. संवादाचे कार्य ४. बोलण्याच्या कौशल्याची ओळख ५. परिणामकारक बोलणे ६. बोलण्याच्या कौशल्यांत भाषेचे स्थान ७. भाषेवरील प्रभुत्व वाढविण्याची तंत्रे ८. आत्मविश्वास ९. बोलणे आणि भाषणाची तयारी: टिपण, सराव	
	Unit Outcome: UO1. संवाद-संभाषण कौशल्ये आत्मसात केल्यामुळे बोलण्यात, संवादात	

आत्मविश्वास दिसेल.		
III	मध्ययुगीन गद्य	8
	१. केशिराज बास- दृष्टांतपाठ (निवडक) २. रामचंद्र पंडित अमात्य- आज्ञापत्र (निवडक) ३. कृष्णाजी शामराव- बखर- भाऊसाहेबांची बखर (निवडक) ४. म्हाडंभट- लीळाचरित्र (निवडक)	
	Unit Outcome: UO1. मध्ययुगीन गद्याचे स्वरूप समजल्यामुळे साहित्य निर्मितीचा प्रारंभ काळ व रचनाप्रकार समजण्यास मदत होईल.	
IV	मध्ययुगीन पद्य	7
	१. धवळे- महदंबेचे धवळे (निवडक) २. ओवी- संत ज्ञानेश्वर (निवडक) ३. अभंग- संत तुकाराम (निवडक) ४. भारुड- संत एकनाथ (निवडक) ५. लावणी व फटका- शाहीर अनंत फंदी	
	Unit Outcome: UO1. मध्ययुगीन पद्याचे स्वरूप समजल्यामुळे साहित्य निर्मितीचा प्रारंभ काळ व रचनाप्रकार समजण्यास मदत होईल.	

संदर्भ ग्रंथ :

- १) उपयोजित अभ्यासक्रम, मराठी भाषेचे संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक, १९९९
- २) व्यावहारिक मराठी - डॉ. कल्याण काळे व डॉ. द. दि. पुंडे, निराली प्रकाशन, पुणे २०१२
- ३) व्यावहारिक मराठी - ल. रा. नसिराबादकर, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २०१११)
- ४) मराठी भाषेची संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ५) श्रवण आणि संभाषण कौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ६) महानुभाव तत्त्वज्ञान - वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ७) महानुभावांचे आचारधर्म - वि. भि. कोलते, अरुण प्रकाशन, मलकापूर १९७५
- ८) महानुभाव साहित्यसंशोधन, खंड १ - डॉ. यू. म. पठाण, मराठवाडा विद्यापीठ प्रकाशन, औरंगाबाद, १९७३
- ७) महानुभाव साहित्यदर्शन - डॉ. उषा माधव देशमुख, माया प्रकाशन, नागपूर, २००५
- ८) महानुभाव साहित्य: शोध आणि समीक्षा - डॉ. यू. म. पठाण, दिलीपराज प्रकाशन, पुणे, २०१४
- ९) महानुभाव पंथ आणि त्यांचे वाङ्मय - शं. गो. तुळपुळे
- १०) महानुभावीय वाङ्मय - वा. ना. देशपांडे
- ११) महानुभाव गद्य- शं. गो. तुळपुळे

Rajarshi Shahu Mahavidyalaya, Latur

(Autonomous)

Department of Marathi

Course Type: AEC-II

Course Title: ललित वाङ्मय

Course Code: 101MAR2701

Credits: 02

Max. Marks: 50

Lectures: 30 Hrs.

Learning Objectives:

- LO1. वाचनाचे महत्त्व व फायदे समजून देणे.
- LO2. चांगल्या वाचनाचे महत्त्व आणि उपयोगिता समजून देणे, चुकीच्या वाचन सवयी दूर करणे.
- LO3. लेखन कौशल्य विकसित करणे. कथा, ललित गद्य व चरित्र- आत्मचरित्राचे स्वरूप समजून घेणे.
- LO4. निवडक कवींच्या काव्याची रचना, स्वरूप व आशय समजून घेणे.

Course Outcomes:

अभ्यासक्रम पूर्ण केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती:

- CO1. वाचनाचे महत्त्व व फायदे समजतील, कौशल्यपूर्ण वाचन करता येईल.
- CO2. चुकीच्या वाचन सवयी दूर करण्यास मदत होईल, आकलन क्षमतेत वाढ होईल.
- CO3. लेखन कौशल्य विकसित होईल. कथा, ललित गद्य व चरित्र-आत्मचरित्राचे स्वरूप समजेल.
- CO4. मराठी भाषेतील निवडक कवींच्या काव्याचे स्वरूप व आशय समजेल.

Unit No.	Title of Unit & Contents	Hrs.
I	वाचन कौशल्य	7
	१. वाचनाचे महत्त्व २. वाचनप्रक्रियेतील घटक ३. आकलन, वाचनाचे फायदे ४. चुकीच्या वाचन सवयी आणि त्यावरील निराकरण ५. वाचनाचे प्रकार: मूक, प्रकट, फावल्या वेळेतील आणि अध्ययनप्रवण ६. वाचनवेगासहित आकलन, व्यक्तिभिन्नतेनुसार वाचन ७. वाचनामागील प्रेरणा, एकाग्रता	
	Unit Outcome: UO1. वाचन कौशल्ये आत्मसात केल्यामुळे निर्दोष वाचन होण्यास मदत होईल.	
II	लेखन कौशल्य	8
	१. लेखनाची गरज, लेखनाचे महत्त्व २. लेखनातील अडचणी, अडचणी दूर करण्याचे उपाय, लेखनातील एकाग्रता ३. लेखनासाठी प्राथमिक कौशल्ये- गती, सुलेखन, उचित श्रुतलेखन, शब्दलेखन, शब्दसंग्रह, शुद्धता, योग्य शब्दांचा वापर ४. लेखनसिद्धीची महत्त्वाची अंगे- मांडणी, अनुक्रम, तर्कसंगती, भाषाविष्कार, लेखनसमीक्षा	
	Unit Outcome:	

	UO1. लेखन कौशल्याचे महत्त्व समजेल, लेखनातील अडचणी दूर होतील.	
III	गद्य विभाग	9
	<p>अ) कथा:</p> <p>१. चारुता सागर - 'नागीण'</p> <p>२. बाबुराव बागुल - 'जेव्हा मी जात चोरली होती' (जेव्हा मी जात चोरली होती)</p> <p>ब) ललित गद्य:</p> <p>१. श्रीनिवास विनायक कुलकर्णी - 'फुलांची वाट' (पाण्याचे पंख)</p> <p>२. द. ता. भोसले- 'माझी पहिली प्रेयसी' (बाळमुठीतील दिवस)</p> <p>क) चरित्र - आत्मचरित्र:</p> <p>१. चंद्रकांत वानखडे - 'आपुलाची वाद आपणासी' (निवडक वेचा)</p> <p>२. आशा अपराद - 'भोगिले जे दुःख त्याला' (निवडक वेचा)</p> <p>Unit Outcome:</p> <p>UO1. महत्त्वाच्या लेखकांच्या कथा, ललित गद्य व चरित्र-आत्मचरित्राचा परिचय होईल, रचनाप्रकार समजण्यास मदत होईल.</p>	
IV	पद्य विभाग	6
	<p>१. बहिणाबाई चौधरी- 'माझी माय सरसोती' (बहिणाबाईची गाणी)</p> <p>२. कुसुमाग्रज- 'प्रेम कर भिल्लासारखं' (कुसुमाग्रजांच्या निवडक कविता)</p> <p>३. वि. दा. करंदीकर- 'माझ्या मना बन दगड' (विदांकडून विदांकडे)</p> <p>४. नारायण सुर्वे- 'तुमचं नाव लिवा' (नारायण सुर्वे यांच्या समग्र कविता)</p> <p>५. वाहरू सोनवणे- 'मां पहिली लढाई आपनीच' (गोधड)</p> <p>Unit Outcome:</p> <p>UO1. काव्यातील आशय, विषय व वैविध्य समजण्यास मदत होईल.</p>	

संदर्भ ग्रंथ :

- १) वाचन आणि लेखन कौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- २) अध्ययन कौशल्य - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ३) अध्यायनासाठी संवादकौशल्ये - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ४) भाषिक विनिमय: तत्त्व आणि व्यवहार - य. च. म. मु. विद्यापीठ, नाशिक
- ५) मराठी भाषिक कौशल्य विकास - संपा. - डॉ. पृथ्वीराज तौर, अथर्व पब्लिकेशन, जळगाव
- ६) कविता: संकल्पना, निर्मिती आणि समीक्षा - डॉ. वसंत पाटणकर, अनुभव प्रकाशन, मुंबई, १९९५
- ७) विदांकडून विदांकडे - डॉ. महेश खरात, सायन पब्लिकेशन, पुणे ८) दलित साहित्य: वेदना आणि विद्रोह - भालचंद्र फडके, श्रीविद्या प्रकाशन, पुणे, १९७७ ९) साहित्य: एक अभ्यास -संपा. अर्जुन डांगळे - म. रा. सा. सं. मं. मुंबई, १९७८, १०) दलित साहित्य: चर्चा आणि चिंतन -संपा. डॉ. गंगाधर पानतावणे, साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद, ११) कथा: संकल्पना आणि समीक्षा - सुधा जोशी, मौज प्रकाशन गृह, मुंबई, २०००, १२) चरित्र-आत्मचरित्र: तंत्र आणि इतिहास - अ. म. जोशी १३) चरित्र-आत्मचरित्र - जान्हवी संत, प्रतिमा प्रकाशन, पुणे, १९७८, १४) चरित्र-आत्मचरित्र - सदा कऱ्हाडे मराठी १५) आत्मचरित्रमीमांसा - डॉ. आनंद यादव १६) आत्मचरित्र - विश्वकोश, खंड २ मधील रा. ग. जाधव यांचे टिपण